

અસોસાર હીલા (લુજંગી-સોનેટ)

ખણી સા અસીં રંજ ભંઢારિયૂંતા,
કુરો હાલ થીંઘા ન ગેંનારિયૂંતા.
ખપેતી ભુખ્ચે પેટકે રોજ માની,
કમાઈ અસાંજી ડિસોં આચ ચાની.

અસાકે નઢેંતા અસાંજા જ જાની,
લગ્ગેતી તડેં હી ઘુનીયાં જ ફાની.
ડુખેંજી અુણજી વિજોં વાય આખી,
નતી તોંચ સામીં અચે છાય પાંખી.

મથો મારિયૂંતા પુઠા ફાડિયૂં તા,
કુલેંતે ખણી ભાર વેંઢારિયૂંતા.
અસીં તાં લગ્ગોંતા નિમાલા, નસૂરા,
અસાંજા ન જંડા બરેં હીંચ ખૂરા.

ભલેકે અચેંતા અસોસાર હીલા,
લુચેંજા ડુજેંતા મિઠીયાર ખીલા.

અુણજી=ઉલેચી

- વ્રજ ગજકંઘ

વરેં : ૧૨ : અંક : ૬ : ડીસેમ્બર ૨૦૦૫
કારતક ૨૦૬૨ ૩પિયા ૧૦-૦૦ ડો

કુંજલજી કુણકાર

તંત્રી : માઘવ જોષી 'અશક' વરે : ૧૨ : અંક : ૬ : ડીસેમ્બર ૨૦૦૫

મુખપૃષ્ઠ તસ્વીર સોજન્ય : જે. કે. તિવારી

ડીસેમ્બર-૨૦૦૫ જે અંક જા સંપાદક : શ્રી નારાયણ જોશી 'કારાયલ' / શ્રી રામજી જોશી 'રામ'

સંગર

૧. બારાખડી	૦૨
૨. નારાયણ જોષી 'કારાયલ'	૦૩
૩. વ્રજ ગજકંઘ.....	૦૬
૪. નારાયણ જોષી 'કારાયલ'	૦૭
૫. મદનકુમાર અંજારિયા 'ખ્યાલ'	૦૭
૬. કવિ 'તેજ'	૦૮
૭. આશાનંદ ગઢવી	૦૯
૮. કચ્છી વાંચીયે કી અચે ?	૧૦
૯. મૂંજી પોથી	૧૪

ખાસ સૂચના : કોય પણ કૃતિ બે કેં પણ સામયિક-અખબારમેં પ્રગટ થિઈ હૂવે ક પ્રગટ કરે લાય હલાયાં 'વાં, ત ઉ કૃતિ અસાંકે મં હલાઈજા. અપ્રગટ કૃતિ જ હલાયણી, કૃતિજે અભિપ્રાયજી જવાભધારી કર્તાજી આય.

ખાસ સૂચના : કૃતિ ગમે તેતરી નિન્દી હૂવે તોય પણ પોસ્ટ કાર્ડ, ઈન્લેન્ડ લેટર ક પોય કેં કાગરજે ટુકર મથે મં લિખજા, પણ ફૂલસકેપ કાગર મથે, વડે નેં સાફ અખરેં કાગરજે હિકડે જ પાસે, હાંસિયો છડેનેં લિખી હલાયજી વિનંતી આય. કૃતિ બાબત જભાપ ક અસ્વીકૃત કૃતિ પાછી ખપંધી હૂવે ત, ટિકીસવારો-પૂરે સરનામેવારો કવર કૃતિ ભેરો હલાયણું જરૂરી આય.

સૂચના : વરેમેં બારોં અંક-હર મેંલોં પ્રગટ થિયેંતા.

આજીવન લવાજમ : મોભી સંરક્ષક : રૂ. ૫,૦૦૦/-, સંરક્ષક : રૂ. ૨૫૦૦/-.

સાથી : રૂ. ૧,૦૦૦/-, શુભેચ્છક : રૂ. ૬૦૦/- વાર્ષિક લવાજમ : રૂ. ૬૦/-

જાહેરખબર : રૂ. ૫૦૦/- વટાં કરેનેં રૂ. ૨૦૦૦/-નેં તેંનું વધુ (સ્થાન પ્રમાણે)

હરેક પ્રકારજા લવાજમ ક જાહેર ખબરજી રકમ મની ઓર્ડર ક બેન્ક ડ્રાફ્ટસેં માઘવ જોષીજે નાલે હલાયજી વિનંતી આય.

લવાજમ નેં જાહેર ખબરજા ભાવ 'મા બોલી'જી સેવાજે યજામેં આહૂતિ ડેજા 'ભાવ' અઈં

: કાગર વૈવાર, મની ઓર્ડર, બેંક ડ્રાફ્ટ હલાયજો સરનામું :

માઘવ જોષી 'અશક' જે નાલે હલાઈજા

તંત્રી/વ્યવસ્થાપક 'કુંજલજી કુણકાર', મઢ-કચ્છ. ૩૭૦ ૬૨૫

તંત્રી, મુદ્રક, પ્રકાશક, માલિક : માઘવ જોષી 'અશક'

મુદ્રણ-પ્રકાશન સ્થાન : શ્રીજી ઓફસેટ-ભુજ

કોમ્પ્યુટર ટાઈપ સેટીંગ : જી. આર. કોમ્પ્યુટર સર્વિસ-ભુજ

કુંજલજી કુણકાર (૧) ડીસેમ્બર - ૨૦૦૫

देवनागरी - गुजराती लिपि में कच्ची वर्णमाला

ક	ખ	ગ	ગ્	ઘ	ઙ	ચ	છ	જ	જ્
(ઝ)	ઞ	ટ	ઠ	ડ	ઢ	ણ	ત	થ	(દ)
ધ	ન	પ	ફ	બ	ભ	મ	ય	ર	લ
વ	શ	(શ)	(ષ)	હ	ઙ	(ળ)	ક્ષ	શ્	
ક	ખ	ગ	ગ્	ઘ	ઙ	ચ	છ	જ	જ્
(ઝ)	ઞ	ટ	ઠ	ડ	ઢ	ણ	ત	થ	(દ)
ધ	ન	પ	ફ	બ	ભ	મ	ય	ર	લ
વ	શ	(શ)	(ષ)	હ	ઙ	(ળ)	ક્ષ	શ્	
અ	આ	ઈ	ઈ	(અિ)	(અી)	ઉ	ઊ	(અુ)	(અૂ)
એ	ઐ	ઔ	ઔ	ઔ	ઔ	અં	અઃ		
अ	आ	इ	ई	(अि)	(अी)	उ	ऊ	(अु)	(अू)
ए	ऐ	ऑ	ऐ	औ	औ	ऑ	औ	अं	अः

कच्ची में झ, द, श, ष नें ळ हिनीं व्यंजनेंजो (अखरेंजो) अुपयोग करेमें नथो अचे.

जींयं त : कच्चीमें 'झ झबलेजो झ' नं प 'ज जबलेजो ज' लिखाजे नें बोलाजे तो. 'द-दडे जो द' नं, प 'ड-डडे जो ड' लिखाजे नें बोलाजे तो.

कच्ची बोलीमें फक्त सिगाड़ी जे 'स' जो ज अुपयोग थीये तो. 'श-शकोरेजो श' क 'ष-धनुषजो ष'जो अुपयोग नथो थीये. प अिते 'श' नें 'ष' जे ठेकाणें 'स' जो ज अुपयोग थीये तो.

कच्चीमें 'ळ-नळ जो ळ' नं-प 'ड नड जो ड' लिखाजे-बोलाजे तो क पोय 'नल' लिखाजे-बोलाजेतो.

कच्चीमें 'ड' नें 'ज' जो अजा ताइं प छूटसें अुपयोग थीये तो. जींयं त - मुड नें अुज. डाडणीं नें जज.

असीं हस्व 'इ' (i) नें हस्व 'उ' (u)जो अुपयोग फकत 'इ' नें 'उ'जे लघु वीवृत्त अुचार पूरतो ज करीयों ता. भाकीं हस्व 'इ' नें हस्व 'उ' (u)जे भधले दीर्घ 'ई' नें दीर्घ 'ऊ'जो ज अुपयोग करीयोंता.

કુંજલજી કુલાકાર (૨) ડીસેમ્બર - ૨૦૦૫

અર્મી

વાંચડીયેં ઘૂડકે ખર્ણી-ખર્ણી ઢૂંઢૂં ફિરાયનેં મથાનું ફિગાયોં તે, સિજુ જે તા સેં તતંગ થિઈ વા-લુખ ભની વ્યો હો. સાવ પાંખી વસ્તી વારી હી રિણજી કંઘી.

કડેક-કડેક જિભ ભાર કઢી છાંઈ લજેજી લોંછટમેં ઘોંઘલ કોક જિનાવર નજરેં પઈ વિને, નેં-કો પખી હિડાં હુડાં ઉડંઘા ડિસજેં ઈતરોજ સંચલા ભાર્કી ભેંકાર ભઠ.

ચોંફેર મીટ મંઢિયું ત ડખણિયું ભિટેંજીયું હેડું, ઓતરો-ઉગોંણું રિણમેં બજલ ખારોંડ મીંઠો ચાંઘી વાંગર ભાંખાજે નેં વાઉ-કામાય નેં ઘરિયા પીરજા ડરસણ થીએં.

ભાર્કી કિતક રિણમેં, મોંચલ ચોંપેંજીયું હડામંજિયું, ફાંફોંડલ પખિયેંજા સનાં પખ નેં સનેં માલજીયું જટું વેડેં-વિણગલેં ચોંટલ ડિસજેં-ચોંફેર માલજા ઘસ નેં કિતક છાંઈ હેઠ ચોંપેંજા સુકા છાંગાસ નેં ઘિસુ ! ભાર્કી ભિટું સૂકા ભાંઠ છેલા-રાંગા બૂટા બુટડા નેં વણ તેં વિયાં સુર્ગી-સાવ સુર્ગી સિડક.

સિભુ સાંજી કો છકડો-ટેમ્પો, હેકલી-હેકાવી કો 'બસ', ભાગિયેંજીયું બચાર જીપું ક ફટફટિયા હિતાં વટાઈયેં કડેક-કડેક બી.એસ.એફ. ક મિલ્ટ્રીજીયું ગાડિયું અચવિન પ કરિયેં સે સયો.

હિન ટાંણેં તતે બિપોરેં હિન ભેંના વાટ તાં હિકડી રૂપારી-સટૂકડી, મથે-રતી બતી નેં અગિયાં રતે બોટ વારી જગાં મગાં ગાડી, વાસેં વેડૂ કંઘી-કંઘી ઘોંઘી આવઈ તે !

ગેંના મિન્જા લંગલ ગાડી વારેજી નજરેં-હાંણેં, હરેં હરેં ખારિયું જૂરું, કંઠા ડેસી બાવર, ખેંડું નેં જૂર ડિસજણ લગા ઉચું આસમાન મેં ન્યારિયેં સેંણેં નેં ગિરજેં લમાં લોભારા ડિનોતે, યેયા જિરકલિયું નેં હોલા પ ડિસજણ લગા, હી-હો પાણીજો અર્મીરસ.

ગાડી થોડી અગિયાં વઘઈ ત પાપડી મથાં ઓતરો-ઉગોંણું નીરેં વણેંજો ગૂંજો ડિસાણું, નિમ નેં વડેંજી હિન છાંઈ હેઠ માલ છાવરીનેં ઓંગારેંતે. બ-ત્રેં મુડસ ચડાઈસેં પાણી સિન્જી અવાડો ભયોં તે. હી મિહો-મનઠાર નજારો ન્યારિયો-ન્યારિયો ગાડીવારો અનાં મડ-મડ પાપડી ચડયો હૂંઘો તાં....વાટનું ઉગોંણું ઉચાણમેં મથાઢક બેરોંઠીજેં કંઢેંજી વાડ વિચ ખિપછાયલ ભુંગા નેં લિતડ છાયલ થોડિયુંક કરેંયું ડિસાણિયું અગિયાં મીંટાંચ ત નિસાર જડા બ ત્રેં પકા મકાન નેં પાછા ખુડડા-પખા. હી ગોઠ હો 'જૂમોતર વાંઢ'

ગાડી વાડજે હિકડે અરલે વટ પુજે મેંજ હુઈ તાં અરલો ઉપટાણું નેં મથેં તેં ત્રેં-ત્રેં હાં રખી ઘરા ઘમઘમાઈનિયું પખેજીયું પઘમણિયું રોડ ડીયાં અચણ લગિયું. ગાડીવારો જિરાક જંજકયો 'હોરન' વજૂંચ સે-તાં ભલેં પ પાછો મુરકયો નેં ઘીચરેં ડીયાં ન્યારેનેં હથજા હોરા કેં ! ગાડી વારેજી મીટ અનાં છોકરિયેંતે જ હુઈ, અખિયું સચું-મોં ભંઘ નેં ચપેંતે કીંક ગાલા હો !

નીયાંણિયું કીંક જંજકઈયું, ઠાય ન્યારીયે-મોં ચડાય નેં પઈયું પંઘ નેં હરેં હરેં ગાડી પ રવાની થિઈ વિઈ.

હું ન્યારિયું ત ખાસ કીં ભન્યો જ ન હો, નેં હું ન્યારિયું ત કો આપાતૂ માડૂ ગાડી જલી ઘીચરેંકે ન્યારે-ન્યારે ખિલે, હથેંજા હોરા કરે નેં ચપ ચોરેં સે સાંખાજે પ કીં ?

ધિયરૂં મુડસેંજે મટ હુઈયૂં-સામૂં ન્યારિંદે ચિત્રો પ કિવે તોંડિયૂં બાંયબર બરૂકિયૂં-અમી
જ જ ગાલ કરિયૂં ત - હિકચાર અમી ગાભડેં મેં પોરલ હુઈ, આંવાડૂં કિઈ હિકડો ભગાડ અગાં
ગાભેં મથે છલો ન છલો તાં-રોઢેજે ઘકસેં ભગાડ ટંગા જોરાય ભગો હો - પ હી ગાલ જુઘી આચ
માજા-મરજાઘા ભઠીંઘલ આચ !!

સરતિયેંજો ઘેરો વીરીતેં પુગો-તેકે કિસી, ભૂરે જામોતર ચડાઈ રખી કિનેં, બારડા પચાં
હટી વ્યા નેં બાઈયૂં પાણી સિન્જીઘે-સિન્જીઘે ભૂરે ડાઠેસેં ગાલિયેં વરઈયૂં-નેં ગાલ-ગાલમેં ગાડી
વારી ગાલ કરે છડયોં !

ભૂરેજિયૂં અખિયૂં રતિયૂંચોર થિઈયેંયૂં, ભિખલા ત્રણજી ર્યા, નકજિયૂં ફોંચિયૂં ઘમઘમી
હલઈયૂં, પ-પોચ જડેં બાઈયેં, ગાડીજા અલિચાર ચિઈ સુણાયોં, તડેં-ભૂરો વઢયોં ત રત ન
નિકરે તોંડો ઘમ થિઈ વ્યો, નેં નીંચાણિયેંકે થઘારીંઘે ચેં ‘મારૂં હેંવર હી મુઠ બઘલ જ રખજા આઉં
સોજરો કરે પટો બઘિયાંતો’નેં ભૂરો માલજી ટાય ડીયાં વચોં નેં જોંકિયૂં હલેંયૂં ઘર ડીયાં.

હેયો, મુઠ ભીડાણીં ઇતરે પત્યો, પોચ બાઈયેં ન-ત વાટમેં કીં ગાલ કચોં ક-ન-બે કેં વટ.

ભૂરેજો ભુત થરોરી હલ્યો હો-પિન્ઢ પનેં મેં પુછાંઘલ હિન પાંચાડેંજો મુખી-જામોતર હો,
ધિયરૂં પિન્ઢજો રત હુઈયૂં, અમી પિન્ઢજે પોત્રે વેર નાત્રલ હુઈ, સેતાં ભલેં-પ, વીચારેલા ટેમ ન
હો, વીંચાંજી ઓભ ડેવાજી વિઈ હુઈ, ઇતરે જિકીં કીં ભન્યો સે પિન્ઢલા જ પિન્ઢતેં જ ભન્યો હો!

- ‘પ-અંડોતાં કીં ભન્યો જ નહો, ક નક વઢજે ! ગાડીતાં જંજકઈ જ હુઈ-વિઠલ હફસર
ગાડીતાં લથો જ ન હો’ ભૂરે વીચારેં તાં સામઉં ઘલીલ આચો-‘ઘીચરેં કે સામૂં ન્યારી મૂરકચો, નેં
ચપતાં ચોરેંજ હોંચ નેં?’ ભૂરો ભિક-ત્રિક મેં છણીં પ્યો નેં ઘરઘકે ઉગંઘોજ ડંભેજો ઇ નેહો કરે
ગિડેં. ગાલકે બ-ત્રેં ડીં થ્યા, પ કજા ટરઈ ન, અજૂ ભર બિપોરેં ડુવાઈ કરે વરલ, હેકલી હેકાવી
અમી-કે, હી-જ ગાડી અચી આપડઈ નેં તેમેં વિઠલ ઊજો ઊજ માડૂ, અમી ડીંચાં હથ ઘિગાંચ-
મોં મુરકાયનેં કીંક ચોંણ વ્યો તે પ-અમી ઘુકી ઘિગાડિયો ઉપટે ભગી ! નેં ગાડી વારો પ પિન્ઢ જે
પંઘ પઈ વ્યો. પ હિન ભુછાઈકે ડાડા કિસી ગિડેં !

ડાડા કિસવારો-પકલ માડૂ હો, ત-પ ઇનકે ઘપ થ્યો જે ‘નીંચાણી તેં ગાડી વારેજી અખ
ફિરઈ આચ’ નેં હેયો પોચતાં કેર સચ હી ઘાગ !

સાંજી ભારેંકે ભેરા કરે, સજો ભયાન ડાડા ચિઈ સુણાય-ભારેં વિચ સલાસૂલી થે,
જુવાણિયેં ગાલ પિન્ઢ મથે ખણીં ગિડોં-જામોતર હિન ટાંણે હકયા ન’વા તેંજી પરવા પ જુવાણિયેં
ન કચોં !

ગાડી ઘુખાય-પલીતો ડીંઘલ માડૂકે, છાકે છડે જો નેહો થ્યો આચ-તોંડી બાયસ પે
ભેરોજ જામોતર થરોરી વ્યો. રાત નખતરેં ફિટી વિઈ હુઈ, આંટા અવરા ચડી ચુકા ’વા, ગાલ
મિન્જા ગાલોંડો થીંણમેં હો !!!

સાંજી જામોતર મિણીંકે ઓતાક તેં ગુરાચોં, તતલ રત નેં ફિટલ રુખ વારેં જુવાણિયેંકે
ઈતરો જ ચ્યો: ‘અભા....! આઉં કઈ વરેંનૂં ફોંજુ જો ખબરી-સાર્સ-અઈયાં, ફોંજુયેંજી લાયકાતકે
આઉં બુજાં પાંજી કીકં સમજ ફેર થીંઘી ’વે તોંડો મૂકે ભાંસેતો. એં બ-ડીં ભુત જલ્યો...! નેં નકાં
તાં પોચ આઉં પ આં ભેરોજ એયાં.’નેં અમીજે પે ડાડા નેં ગોટ સાજુલા સીખેં મિણી હિન ગાલ કે
પાણીં કિનોં.

જામોતર લા નિંઘર વેરણ થિઈ વિઈ હુઈ, ભાંખ કુટેનૂં મોંઘ જ સિરાય-સામઢાય, જીપ

ફૂંજલજી કુણકાર (જ) ડીસેમ્બર - ૨૦૦૫

ખર્ણી-જામોતર પિન્ઢ હેકલોજ થિઇ વ્યો રવાનું વડી ચાંકી જે પંઘ !

જામોતરજી ફિટલરુખ ડિસી જુવાણિયાં કીં ગાલાર્યાં ન. પ ફેસલો મુકર આય તંઢો ડિસાંઘે-મિણીકે થઘક થિઇ. નેં અનાં ડીં મડ બ-રાસવા ચડ્યો હૂંઘો તાં જામોતરજી જીપ પાંઇં અચી જાંપેમેં પુગી.

મથે તેં અછો ફિડીંગ ફટકો, કુલેં તેં ભેં હઘ રૂપારી અજરખ નેં તેં તે જગાં મગાં કંઘલ સિન્ઘલા કુવાડી, પિતરિયેં બટનેંવારો લમૂં કારો કોટ-ભેઠ નેં તુસી ગંઘી. મીંઘી રંગલ વાર-ડાડી નેં ભારી જોડેસેં ઓપંઘલ મુડસ ભૂરો જોડા લાય-કુવાડી ટંગાય ઓતાકજી ખટ તેં અચી વિઠો.

હાંણેં વીંચકે આડા બ ડીં જ 'વા, માલમેં માડૂ પર્ચા 'વા ઇતરે-મિડૂં હિટ હકયાજ 'વા. તન સગા પુજી પ આચા 'વા. સે મિડૂં ડોસલ લા ચાય ખર્ણી, ખેર પુછલા, ઓતાક તેં પુજીલા લગા. નાંરૂં-ઘીરૂં પર્ચા-પર્ચા નૂં કનાયલા લગિચૂં.

'ખબર ખુસ આચ અભા...! ચિત્રેજિચૂં ખુડિચૂં કેર ખુડકાય ! એં ભેઠ બઘી વીંચાજી ભના મેં લગાં-છાભસ. પાંજી રખણી નેં કોઠ વડી આચ-ટેમ નાંચ, છાભસ પુતર ! કર્યો મેંફલું ભાકી સયો નાં સાંઇંજો ! સમક કે' -ભૂરે જામોતર મેંમાણેં વિચ ગાલ ફોડેજો ટારેં.

ભલેં ગાલજી ફોડ ન પઇ, પ જામોતરજી ગાલ ઇતરે પટારે ગંઢ ! સાજીલા સીખેં મિડૂં તેચારીમેં લગી વ્યા.

માચરા-મંઢપ, ઓઢલા-વિછાલા, ઠાં-ઠિકર, લાઉસ-લાઇટૂં, રાસન-ખેંલા-પીંણ, સીંગાર-પાણી-છાણી મિડૂં ફટાફટ થીંણ લગો નેં બિપોર તેં તાં રાજાલ ઉભી થિઇ વિઇ, તેં કે જામોતર પિન્ઢ સર્ની નજર સેં ન્યારે ખાંત્રી કરે રાજીયાણૂં થ્યોતે.

કોઠ અજૂ હુઇ સિભુનૂં જ મેંમાણેંજો આવરો થીંણ લગો, પર્ચા પર્ચા નૂં, વડા-વડા વડેરા પુજીલા લગા, ભાપી, સગાસમંઘી, ચાર ઘોસ્ત, અગૂવા-અફસર....કર માડૂએંજો મેંરાલા છિલકલા લગો હો. નેં હર મેંમાણા તે માનાવટ જા મીં ખાંગા થ્યા તે !

જુવાણિયાં મેંમાણેંજી ચાકરીમેં રુચી ર્યા 'વા, બાઇચૂં બાઇચેંમેં હૂભ-હેતસેં ઘડજી હિરસઇચૂં તે. નાં ને નીં રખંઘલ હિનીં કુટમેંજો હિરખ અજૂ જલ્યો નતે જલાણૂં.

મેંમાણા છનેં હેઠ વેંણ લગા, તેં વિચ ખીર કટોરા ફિરલા લગા, ગાલ-ગોઠ-ઘડખાણી, ખિલેજચૂં ટોંફૂં નેં ખીર-વઘાણી જી જકોર સેં છનૂં છિલકલા લગો ! ચોફેર ઓંકર-આનંઘ વઘાણી નેં વેંવાર પોરસ્યો તે, તાં....હિકડી જગાંમગાં મથે રતી બતી નેં અગિયાં રતે બોંટ વારી ફોંજી ગાડી અચી અરલેમેં ઢુરઇ ! નેં જુવાણિયાં કુવાડિયેં હથ વિજેં તેંનૂં મોંઘ જ - ભૂરો જામોતર પિન્ઢ, ઘુકીનેં ગાડી તઇં પુગો. ગાડી તાં સાચભ કે લાય-ભાંકર વિજી ઘડ્યો, નેં-હુભસેં મિણી વિચ છનેંમેં વ્યારેં.

ગાલજી ચોખ ! નેં મેંમાણાજી ઓરખાણા ડીંઘે જામોતર ચેં 'સાયભ પાંજી સરઘખા કમાન્ડીંગ હોફિસર એં, નાં-શ્રી બી. બી. સરઘાર-બાવાસિંહ ભગતસિંહ સરઘાર. કઇક માન-ખિતાબેસેં માનકારી સાચભ હેંવર-હેંવર જ હિટ ભઘલી આચા એં પાંકે ઇનીંજી ડેસભકિત નેં મુડસાઇ લા માન આચ...'

'હઇયો...હેયો હાંણેં વાખાણા છડચો જામોતર ! આઉં આંજો મેંમાણા તાં સયો જ, પ-ભેંરેંભેર ઘી જે પે જો નાતો થાપણ આચો અઇયાં' મુરકંઘે-મુરકંઘે કમાન્ડર નિપટ નઇં ગાલ ક્યો-સે સુણી, મિડૂં ઉચાં-ઉચાં થ્યા !

ફૂંજલ જી કુણકાર (પ) ડીસેમ્બર - ૨૦૦૫

ઇતરે મેં બ ફોજી વડિયું-વડિયું બ સૂટકેસૂ ખાલી અચી મેડાવે વિચ રખ્યો-હિકડી પેતી-
ઉચાં સેરે, તાડો ઉપટી, કમાન્ડર પિન્ઢ હિકડો વડે માપજો ફોટૂ બાર કઢ્યો, નેં મિણી સામેં રખી
ડિનોં.

‘અડું....હી.....તાં અમી’ ફોટૂ ન્યારે ભેરા મિડું હિકડે સા કુછી પ્યા. ‘હી...અમી નાંચ પ
મૂંજી ધી સુખવીન્દર આચ, બોંચ તોંડિયું નેં તેડિયુંજ. હિક બેંજા લૂગડાજ ઓરખાણ-ભાકી, કિંઈ
અમી નેં કિંઈ સુખવીન્દર ઇ પરખાણું ડુખ્યો આચ’ નેં કમાન્ડર જિયું અખિયું હિરખજેં રૂંગેંસેં
પુસઈયું. જુવાણિયેં સીખેં મિણી હિન હિકડાઈ કે ન્યાર્યો નેં પાંજી ફોજી જી ઉચીં ઇજત નેં સરઘાર
સાયભજી હીંચારી કે હિરખ સેં વઘાયણ લગા. વિઠલ મિણી જેં હીંચેંમેં ‘અમી’ જી આવ તાં અંડી
ઓંકર સેં અચી વિઈ જે, ઇનકે અખિયેંજા ઓંગન પ સોંડા થિઈ લગા તે !

પ્રજ ગજકંઘ

ગઝલ

જિત કિસોં તિત લગલગાણી,
આંજી પાંજી ઇ જ કમાણી.
સીરેજો પણ સવાડ ફિટો,
ડાર ભનાયાં છોંતા પાણી.
છોરા છેંચા ભુખ મરેંતા,
ગોઠમેં કરીયેંતા ઇ લાણી.
ચોંણા લાય તાં ચપ ચુરેંતા,
ગાલ ટારિયેં જાણી જાણી.
પિરગતિજા તાં ઓંડા કિસજેં,
અંડા પાંજા સાઘ સુખાણી.
કોચ ન હલંઘો ‘ગજકંઘ’ ભેરો,
ખુટંઘા જડેં ડાણું પાણી.

પ્રજ ગજકંઘ

મિલણ

મિલે તેંસેં મિલોં
નકાં જુઘાઈ મેં ટિલોં,
મોં ચડાઈ હલેં
તેં સેં સામેંનું કીં મિલોં.

ફૂંજલ જી કુણકાર (૬) ડીસેમ્બર - ૨૦૦૫

કચ્છી બોલી

(નિસાડમેં ક બાર સેરી-ચૉક મેં નિન્હે સરતીયેં જયૂં બ ટોલિયૂં થીએં નેં જોમ જુસ નેં ભાવસેં સામ સામા પડકારા થીએં...છોકરેકે રાંધ-રાંધમેં સિખેજો મિલે નેં જાઘ પ'રે વિએ અંડી ઠી રાંધ નારાયણ જોશી 'કારાયલ'જે ઇંઘલ પ્રકાશન મ્યાં હિલે છાંપીયોંતા).

જોડકણાં

ટોલી-૧		ટોલી-૨
અસીં સિખોંતા	કચ્છી બોલી.
અસીં લિખોંતા	કચ્છી બોલી.
અસીં બુજોંતા	કચ્છી બોલી.
મૂંજ બોલી	કચ્છી બોલી.
અસાંજ બોલી	કચ્છી બોલી.
પાંજ બોલી	કચ્છી બોલી.
મિણીંજ બોલી	કચ્છી બોલી.
જભર બરૂકી	કચ્છી બોલી.
સૂરાતન ડે	કચ્છી બોલી.
ભકિતરસજ	કચ્છી બોલી.
ટૂંકી નેં ટચ	કચ્છી બોલી.
નોંચ રસેંજ	કચ્છી બોલી.
હિકડાઇ ડેતી	કચ્છી બોલી.
કચ્છજ મૂડી	કચ્છી બોલી.
ડેસજ સંપત	કચ્છી બોલી.
ડે સ-વિડેસેં	કચ્છી બોલી.
મિઠી લગ્નેતી	કચ્છી બોલી.
અસીં કુછોં તા	કચ્છી બોલી.

મદનકુમાર અંજારિયા 'ખ્યાબ'

ચુટો

કિતરો ચુટો હૂંઘો
મોં આંધારે જો,
જે ઇનકે નેરેલા
હિકડી નિન્હડી
બતીજ પ
જરુર નતી પેં

ફૂંજલ જ કુણકાર (૭) ડીસેમ્બર - ૨૦૦૫

જલ રોસની

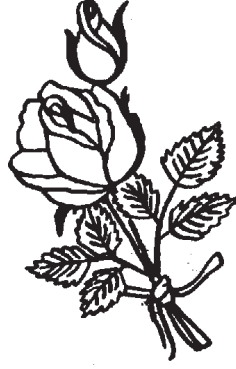
ડસેરા જી રાત
ચંદરજે ઉજારે
તરાજે આરે
ગોરિયું આયેયું
ખણી નેં ગુરબા
જલમલ જયોતિયું
સિર તાં લાય
નીચાં ઉતારે
હલકે હથસેં
સેરીંધ્યું અચેં
જલ મથે
કર લગી રોસની
પણ-સે !
કિતરી વાર
ગુરબા તરંઘા અચેં
ડીયા ઉજંઘા અચેં
તર ઘરંઘા અચેં
ગુરબા બુડંઘા અચેં
કોચ-ગુરબો
તરી પાર ન પુગો
સામલે આરે
ઘિલકે ઘોંખો થયો
તાં-તાં...
મૂંજે જીયડે જ ચેં
'તેજ' ન્યારિયેં કુરો તો ?
ઘટ ગુરબેંજો તાલ
પણ અંઢો જ નાંચ?!!

('તેજ' તેજ આય તેજી હી કાવ
પાકે ખાતરી કરાય તો!-તંત્રી)

ફૂંજલ જી કુણકાર (૮) ડીસેમ્બર - ૨૦૦૫

ઘર !

હે...રામ !!
મું નિન્દો રુપારો ઠિકડો ઘર અડયો
મૂરત-પૂજા કેંણ વ્યોસેં
ભર્યેજે પેલેજ ડી...
ઘરા ઘુભઈ...
મુંજો ઘર ઘુસી પ્યો
ભલેં...! તાકે આડયો સે !
આઉં વ્યો ઘર ભનાઈંઘો
તું પરી છણાઈજ
આઉં ભનાઈંઘો રોંઘો
તું થકનેં આઉં ન થકંઘો
'કર્મયોગ' તોંજો જ આઘેસ આય નં...?

**કમલાકાન્ત છોટાલાલ
એક્સ્પોર્ટ્સ પ્રા.લિમિટેડ**

શ્રી રામ ઈન્ડસ્ટ્રીયલ એસ્ટેટ, કામાણી નજીક, કાલે માર્ગ, બેલ બજાર, કુર્લા (પ.)
મુંબઈ ૪૦૦ ૦૭૦, ફોન : ૨૫૧૪ ૦૨ ૩૭, ૨૫૧૪ ૭૯ ૮૦
ફેક્સ : (૦૨૨) ૨૫૧૧ ૨૨ ૮૫, ૨૫૧૧ ૩૩ ૪૨

ફૂંજલ જી કુણકાર (૯) ડીસેમ્બર - ૨૦૦૫

કચ્છી વાંચીધે કીં અચે ?

કચ્છી સિખાં : કચ્છી લિખાં

કચ્છી બોલોં : કચ્છી વાંચ્યોં

પાંજે મન-મગજમેં હિકડી જ ગાલ વ્યારેજી આચ જે, ગુજરાતી લીપીમેં લિખલ કચ્છી લિખાણ પોચ અૂ કાવ હૂવે ક વાર્તા, લેખ હૂવે ક પ્રવાસ વર્ણન તેકે ગુજરાતી જીં લિખલ હૂવે તીં ન વાંચીધે, પાં કચ્છીમેં જીં બોલોં તા, તીં જો તીં જ વાંચેજો આચ.

કચ્છી ગદ્ય પઠનજી બેઠકેમેં કઇ બાઇયે-કઇ ભાઇયે, કઇ જુવાણીયે-કઇ ડોસલેં જિનીં જિન્દગીમેં કડેં પ કચ્છીમેં વાંચ્યોં ન હોં, અુનીં ભરાભર સારી રીતેં અૂ કચ્છી લિખાણ-ગુજરાતી લીપીમેં લિખલ કચ્છી સાહીત્ય વાંચ્યોં અઇંનોં. ત કોચ કારણ નાંચં જે અર્સીં અંડોં લિખાણ-અંડોં કચ્છી સાહીત્ય ભરાભર વાંચે ન સગાં.

જ અઇં અકિ-આંજે મન-મગજકે સમજાય સગંધા જે ‘હી લિખાણ જીં લિખલ આચ તીં ન-પ-પાં જીં બોલોં તા તીં જ વાંચેજો આચ’ ત પોચ અકિ કચ્છીવાંચેમેં કીં પ તકલીફ નઇં જ પં.

હિતે કેતરાક અંડા કચ્છી બોલ ડીચોંતા જેમેં લઘૂ (વીવૃત્ત) હસ્વ ‘ઇ-અિ’ ક લઘૂ હસ્વ ‘ઉ-અુ’ અચે તો. જ હિનીં મ્યાં અઇં પંજ-સત બોલ ભી ભરાભર-સુધ બોલી વ્યા ત પોચ અકિ સમજાજી વેંધો ત, કચ્છી કીં વાંચણીં ? આંજ બેડા પાર !

- તંત્રી

ખાસ નોંધ : અર્સીં હસ્વ ઇ-અિ ફક્ત કચ્છી લઘૂ (વીવૃત્ત) હસ્વ ‘ઇ-અિ’ લાય જ વાપરીચોં તા નેં હસ્વ ‘ઉ-અુ’ પ ફક્ત કચ્છી હસ્વ ‘ઉ-અુ’ લાય જ વાપરીચોંતા. ભાર્કીં બ્યેં મિણીં બોલેમેં, અખરેમેં, શબ્દેમેં હસ્વ ‘ઇ-અિ’ જે ઠેકાણે-ભદલે ઈર્ધ ‘ઇ-અિ’ નેં હસ્વ ‘ઉ-અુ’ જે ઠેકાણે-ભદલે ઈર્ધ ‘ઉ-અુ’ વાપરેજો ઠેરાયો આચ. તેકે ધ્યાનમેં રખીનેં વાંચેજી નેં ‘ફૂંજલ’ લાય સાહીત્ય હલાયજી આં વાંચકેં કે નેં સાહીત્યકારેકે અરઘાસ આચ - તંત્રી

લઘૂ-વીવૃત્ત હસ્વ ‘ઇ-અિ’

૧. અિત	૧૧. ખિસ	૨૧. ઇત	૩૧. જિઘ	૪૧. તિખ	૫૧. ઘિલ
૨. અિટ	૧૨. ખિવ	૨૨. ઇન	૩૨. જિન	૪૨. તિત	૫૨. નિક/કી
૩. અિલ	૧૩. ગિગ	૨૩. ઇર	૩૩. જિરમિર	૪૩. તિથ	૫૩. નિજ
૪. કિટ	૧૪. ગિલ	૨૪. ઇલ	૩૪. જિલ	૪૪. તિથો	૫૪. નિત
૫. કિત	૧૫. ચિટ	૨૫. ઇવ	૩૫. ટિક	૪૫. તિર	૫૫. નિન્ઢ
૬. કિથ	૧૬. ચિઠ	૨૬. જિક	૩૬. ટિણી	૪૬. ઠિકર/રી	૫૬. નિન્ઢો
૭. કિલ	૧૭. ચિત	૨૭. જિજો	૩૭. ટિલ	૪૭. ઠિગ	૫૭. નિન્ઢી
૮. ખિખ	૧૮. ચિસ	૨૮. જિજી	૩૮. ઠિગ/ગી	૪૮. ઘિક	૫૮. નિન્ઢ વડાઇ
૯. ખિટ	૧૯. ઇક	૨૯. જિત	૩૯. તિક	૪૯. ઘિમ	૫૯. પિક
૧૦. ખિલ	૨૦. ઇજ	૩૦. જિથ	૪૦. ત્રિખ	૫૦. ઘિર	૬૦. પિચ/ચી

ફૂંજલ જી કુણકાર (૧૦) ડીસેમ્બર - ૨૦૦૫

૬૧. પિટ	૮૪. ભિટ	૧૦૭. રિજ	૧૩૦. સિક
૬૨. પિત	૮૫. ભિઠ	૧૦૮. રિઢ	૧૩૧. સિકઈ
૬૩. પિન	૮૬. ભિત	૧૦૯. રિથ	૧૩૨. સિકયો
૬૪. પિલ	૮૭. ભિન્ધા	૧૧૦. લિઈ	૧૩૩. સિખ
૬૫. ફિક	૮૮. ભિન-ભાગ	૧૧૧. લિક	૧૩૪. સિખઈ/અી
૬૬. ફિગાય	૮૯. ભિર	૧૧૨. લિકઈ	૧૩૫. સિગ
૬૭. ફિટ	૯૦. ભિલે/લી	૧૧૩. લિકયો	૧૩૬. સિગરામ
૬૮. ફિટી	૯૧. ભિલો	૧૧૪. વિઈ	૧૩૭. સિડ
૬૯. ફિટઈ	૯૨. ભિકાં	૧૧૫. વિક	૧૩૮. સિજુ
૭૦. ફિટો	૯૩. ભિકી/કો	૧૧૬. વિકઈ	૧૩૯. સિક્
૭૧. ફિથ	૯૪. ભિજ	૧૧૭. વિકયો	૧૪૦. સિર
૭૨. ફિથી/થો	૯૫. ભિટ	૧૧૮. વિખ	૧૪૧. સિરઈ
૭૩. ફિર	૯૬. ભિઠ	૧૧૯. વિજ	૧૪૨. સિરે/રો/ચો
૭૪. ફિસ	૯૭. ભિઠી/ઠો	૧૨૦. વિજુ	૧૪૩. સિલ
૭૫. ફિસ્યો	૯૮. ભિન-ભિન	૧૨૧. વિઝ	૧૪૪. સિલઈ
૭૬. ફિસઈ	૯૯. ભિની/નો	૧૨૨. વિઝા	૧૪૫. સિલ્યો
૭૭. ભિક	૧૦૦. ભિર	૧૨૩. વિઝાણો/ણું	૧૪૬. સિસવિસ
૭૮. ભિક-ત્રિક	૧૦૧. ભિલ	૧૨૪. વિટ	૧૪૭. હિક
૭૯. ભિજ	૧૦૨. ભિલઈ	૧૨૫. વિઠી/ઠો	૧૪૮. હિકડાઈ
૮૦. ભિન્ઢ	૧૦૩. ભિલ્યો	૧૨૬. વિડ	૧૪૯. હિકડી
૮૧. ભિલ	૧૦૪. ભિલણ	૧૨૭. વિડઈ/અી	૧૫૦. હિકડો
૮૨. ભિજુ	૧૦૫. ભિસ	૧૨૮. વિડયા	
૮૩. ભિઝણ	૧૦૬. રિઈ	૧૨૯. વિડયો	

લઘૂ-વીવૃત્ત હ્રસ્વ 'ઉ-અુ'

૧. અુકર	૧૩. અુઝ	૨૫. અુથ	૩૭. અુલઅી
૨. અુકરઅી	૧૪. અુઝઈ	૨૬. અુથણ	૩૮. અુલ્યો
૩. અુકર્યો	૧૫. અુઝયો	૨૭. અુથી	૩૯. અુસ
૪. અુકીર	૧૬. અુઠ	૨૮. અુથઅી	૪૦. અુસઅી
૫. અુકોઢ	૧૭. અુઠડી	૨૯. અુથ્યો	૪૧. અુસ્યો
૬. અુગ	૧૮. અુડ	૩૦. અુઝ	૪૨. કુખ
૭. અુગઅી	૧૯. અુડણ	૩૧. અુઝઅી	૪૩. કુઝા/ઝા/ઝો
૮. અુગ્યો/ઝ્યો	૨૦. અુડઅી	૩૨. અુઝ	૪૪. કુઝ
૯. અુગા/ઝા	૨૧. અુડયો	૩૩. અુઝઅી	૪૫. કુઠ
૧૦. અુઝ્યે	૨૨. અુઝ	૩૪. અુઝા	૪૬. કુઠઅી/ઠ્યો/ઠો
૧૧. અુઝઅી	૨૩. અુઝઅી	૩૫. અુઝો	૪૭. કુડ
૧૨. અુઝઅું	૨૪. અુઝે	૩૬. અુઝ	૪૮. કુડઅી

કૂંજલ જી કુણકાર (૧૧) ડીસેમ્બર - ૨૦૦૫

૪૯. કુડયો	૮૫. ખુલ્યા	૧૨૧. છુર/રી/રો	૧૫૮. ટુબી
૫૦. કુત	૮૬. ખુલ્યો	૧૨૩. જુકો	૧૫૯. ટુલ
૫૧. કુતી/તો	૮૭. ખુસપુસ	૧૨૪. જુકોતુકો	૧૬૦. ટુલક/અી
૫૨. કુન	૮૮. ગુગ	૧૨૫. જુગ	૧૬૧. ટુલઈ
૫૩. કુર્ની/નોં/નું	૮૯. ગુજ/જી/જો	૧૨૬. જુગાઅી	૧૬૨. ટુલકયા
૫૪. કુમ	૯૦. ગુત	૧૨૭. જુગયો	૧૬૩. ટુલકયો
૫૫. કુમ્બાંણી/ણો	૯૧. ગુથ	૧૨૮. જુટ	૧૬૪. ટુક
૫૬. કુર	૯૨. ગુત	૧૨૯. જુઠ	૧૬૫. ટુકઠુક
૫૭. કુલ/લી/લો	૯૩. ગુફ	૧૩૦. જુડી/ડો	૧૬૬. ટુઠ
૫૮. કુસ	૯૪. ગુફા	૧૩૧. જુડાઅી	૧૬૭. ટુગઠુગ/ગી
૫૯. કુસ	૯૫. ગુબ	૧૩૨. જુડયા	૧૬૮. ટુઠ
૬૦. કુસઅી	૯૬. ગુમ	૧૩૩. જુડયો	૧૬૯. ટુર
૬૧. કુસ્થો	૯૭. ગુર	૧૩૪. જુત	૧૭૦. ટુરઅી
૬૨. ખુચ/ચી	૯૮. ગુલ	૧૩૫. જુતઅી	૧૭૧. ટુરી
૬૩. ખુન્જ	૯૯. ઘુસ	૧૩૬. જુતી	૧૭૨. ટુર્યા
૬૪. ખુટ	૧૦૦. ઘુસઅી	૧૩૭. જુતા/ત્યા	૧૭૩. ટુર્યો
૬૫. ખુટી	૧૦૧. ઘુસી	૧૩૮. જુતો/ત્યો	૧૭૪. ટુલ
૬૬. ખુટઈ	૧૦૨. ઘુસ્થો	૧૩૯. જુપ	૧૭૫. ટુલઅી
૬૭. ખુટ્યો/ટો	૧૦૩. યુક	૧૪૦. જુપઅી	૧૭૬. ટુલ્યા
૬૮. ખુડ	૧૦૪. યુકઅી	૧૪૧. જુખ્યા	૧૭૭. ટુલ્યો
૬૯. ખુડી	૧૦૫. યુકો	૧૪૨. જુખ્યો	૧૭૮. ટુક
૭૦. ખુડખુડ	૧૦૬. યુકયા	૧૪૩. જુખ્મ	૧૭૯. ટુમ
૭૧. ખુત	૧૦૭. યુકયો	૧૪૪. જુખ્મી	૧૮૦. ટુમઅી
૭૨. ખુતઈ	૧૦૮. યુન્જ	૧૪૫. જુમ્મી/મૂં/મોં	૧૮૧. ટુગ્યા
૭૩. ખુતી	૧૦૯. યુટી	૧૪૬. જુર	૧૮૨. ટુગ્યો
૭૪. ખુતા/ત્યા	૧૧૦. યુટો	૧૪૭. જુરઅી	૧૮૩. ટુમણ
૭૫. ખુત્યો	૧૧૧. યુર	૧૪૮. જુર્યા	૧૮૪. ટુમ્મી/મોં/મૂં
૭૬. ખુપ	૧૧૨. યુરઅી	૧૪૯. જુર્યો	૧૮૫. ટુર
૭૭. ખુપઅી	૧૧૩. યુરકુર	૧૫૦. જુલ	૧૮૬. ટુરઈ
૭૮. ખુપી	૧૧૪. યુર્યો	૧૫૧. જુલઈ	૧૮૭. ટુર્યા
૭૯. ખુપ્યા	૧૧૫. યુલ	૧૫૨. જુલ્યો	૧૮૮. ટુર્યો
૮૦. ખુપ્યો	૧૧૬. યુસ	૧૫૩. ટુકર/રી	૧૮૯. ટુલ
૮૧. ખુર	૧૧૭. યુસઅી	૧૫૪. ટુટ	૧૯૦. પુગ
૮૨. ખુરઈ	૧૧૮. યુસ્થા	૧૫૫. ટુટઅી	૧૯૧. પુગઈ
૮૩. ખુલ	૧૧૯. યુસ્થો	૧૫૬. ટુટ્યા	૧૯૨. પુગી
૮૪. ખુલઅી	૧૨૦. છુગ્ગી/ગો	૧૫૭. ટુટ્યો	૧૯૩. પુગા

કૂંજલ જી કુલકાર (૧૨) ડીસેમ્બર - ૨૦૦૫

૧૯૪. પુગ્યા	૨૩૦. કુસકુસ	૨૬૭. ભુટા/ટો	૩૦૩. રુગો
૧૯૫. પુરયો	૨૩૧. બુક	૨૬૮. ભુન્હ	૩૦૪. રુગી
૧૯૬. પુછ	૨૩૨. બુકઝી	૨૬૯. ભુન્હી	૩૦૫. રુચ
૧૯૭. પુછઈ	૨૩૩. બુકયા	૨૭૦. ભુત	૩૦૬. રુચઈ
૧૯૮. પુછી	૨૩૪. બુકયો	૨૭૧. ભુનાં	૩૦૭. રુચી
૧૯૯. પુછયા	૨૩૫. બુચ	૨૭૨. ભુર	૩૦૮. રુચ્યા
૨૦૦. પુછયો	૨૩૬. બુજ	૨૭૩. ભુરઈ	૩૦૯. રુચ્યો
૨૦૧. પુજ	૨૩૭. બુજઝી	૨૭૪. ભુરી	૩૧૦. રુત
૨૦૨. પુજઝી	૨૩૮. બુજયા	૨૭૫. ભુર્યા	૩૧૧. રુનીં/નોં/નૂં
૨૦૩. પુજી	૨૩૯. બુજયો	૨૭૬. ભુર્યો	૩૧૨. રુલઝી
૨૦૪. પુજ્યા	૨૪૦. બુટ	૨૭૭. ભુલ	૩૧૩. રુલી
૨૦૫. પુજયો	૨૪૧. બુડ	૨૭૮. ભુલઝી	૩૧૪. રુલ્યા
૨૦૬. પુઝ	૨૪૨. બુડઈ	૨૭૯. ભુલી	૩૧૫. રુલ્યો
૨૦૭. પુઠ	૨૪૩. બુડી	૨૮૦. ભુલ્યા	૩૧૬. રુસ
૨૦૮. પુઠી	૨૪૪. બુડે	૨૮૧. ભુલ્યો	૩૧૭. રુસઈ
૨૦૯. પુડ	૨૪૫. બુડ્યા	૨૮૨. મુખ	૩૧૮. રુસી
૨૧૦. પુડી	૨૪૬. બુડ્યો	૨૮૩. મુખાં	૩૧૯. રુસેં
૨૧૧. પુડો	૨૪૭. બુન	૨૮૪. મુછ	૩૨૦. રુસ્યા
૨૧૨. પુર (પૂર)	૨૪૮. બુમભ	૨૮૫. મુન્જ	૩૨૧. રુસ્યો
૨૧૩. પુલ	૨૪૯. બુસ	૨૮૬. મુઠ	૩૨૨. લુખ
૨૧૪. પુસ	૨૫૦. બુસકાર	૨૮૭. મુઠઝી	૩૨૩. લુડ
૨૧૫. પુસઝી	૨૫૧. ભુખ	૨૮૮. મુઠો	૩૨૪. લુડઝી
૨૧૬. પુસી	૨૫૨. ભુખઈ	૨૮૯. મુઠ્યા	૩૨૫. લુડ્યા
૨૧૭. પુસ્યા	૨૫૩. ભુખ્યા	૨૯૦. મુઠો	૩૨૬. લુડ્યો
૨૧૮. પુસ્યો	૨૫૪. ભુખ્યો	૨૯૧. મુઠ્યો	૩૨૭. લુર
૨૧૯. કુન	૨૫૫. ભુગ/ગઈ/ગ્યો	૨૯૨. મુન	૩૨૮. સુઝી
૨૨૦. કુનકુન	૨૫૬. ભુચ	૨૯૩. મુનણોં/ણૂં	૩૨૯. સુઝો(સો)
૨૨૧. કુર	૨૫૭. ભુચઝી	૨૯૪. મુલ	૩૩૦. સુક
૨૨૨. કુરઝી	૨૫૮. ભુચી	૨૯૫. મુલઝી	૩૩૧. સુકઝી
૨૨૩. કુર્યા	૨૫૯. ભુચ્યા	૨૯૬. મુસ	૩૩૨. સુકી
૨૨૪. કુર્યો	૨૬૦. ભુચ્યો	૨૯૭. મુસઝી	૩૩૩. સુકો
૨૨૫. કુલ	૨૬૧. ભુછ	૨૯૮. મુસ્યા	૩૩૪. સુક્યો
૨૨૬. કુલઝી	૨૬૩. ભુછડા	૨૯૯. મુસ્યો	૩૩૫. હિક/ઙો/ઙી
૨૨૭. કુલ્યા	૨૬૪. ભુછડાઝી	૩૦૦. રુક	૩૩૬. હિકડાઈ
૨૨૮. કુલ્યો	૨૬૫. ભુછડી	૩૦૧. રુખ	૩૩૯. હિલણ
૨૨૯. કુસ	૨૬૬. ભુટ (ભુરટ)	૩૦૨. રુખો	૩૪૦. હુલ

કૂંજલ જી કુણકાર (૧૩) ડીસેમ્બર - ૨૦૦૫

मंजी पोथी

(१)

पअीसा !

२४-०७-६५, शनीवारजो मासी विपॉर पोय घरें व्या. आअूं २६-०७-६५, सोमवारजो मुम्बअी विजेवारो होसें प तअीयार थिअी बार निकरंधो होसें नें पअीसा न्यार्या त, पअीसा न 'वा ! अवश्य कें भी कढ्या ! चॉथो वर गोपालभा (मूंजा स्वर्गस्थ मासीयाअी भा, स्वतंत्रता सेनानी हुवा) मडु आया हुवा तडें पअीसा वडी पाकीटमें रअी व्या, न्यारे अुभी यॉसें, प न मिल्या नें सतरें डीयें नाणसरमें न्यार्यो तां अुन ज पाकीटमें हुवा (पाकीटजे जिन खांनें पअीसा हुवा उ खानूं न्यार्यो ज नथे !)तीं किथे रअी न व्या हूवें त ! (...केंक कडी गिड़ा हूंघा, अँडो मनमें वेंम प्यो !)

(२)

भवानजीभाअी अर्जून खीमजी

२७-०७-६५ मंगलवार जो रु ३-०० त्रें बाबुलाल (मूंजा भेंणअीया) वटां गिनींनें मुम्बअी व्योसें. प्रथम तां हरकीशनदास हॉस्पिटलमें माननीय भवानजी शेट वटे व्योसें. पूना-मुम्बअी रस्ते मोटर अकस्मातमें अीजा थिअी हुअी से तबीयतजी पुछा किअी.

(३)

कमल-कमलाकर

पोय बसमें कोटमें व्योसें, कमल वटे. कमल च्यों जे, रातजो याद क्यो ते. वडा भेंण आया अअीं से आंजी गाल निकरिअी हुअी. कमलाकरजो पुछ्यो जे कीं अअीं ? त च्यों जे १०-१२ डीं थ्या तभीयत भराभर नांय घरें अअीं अगले डीं ज अीं थ्यो ते जे कमलाकर ऑफीस ते नअीं हूवें नें भीमार हूंघा नें कमल वटे व्योसें तडें भी मनमें अीं हो जे तभीयत खराभ हूंघी. प अिनीं बॉअीं डीं अँडो घ्रा हो जे तभीयत विशेष खराभ हूंघी, से न हुअी. मूं मूलूंड विजेजो फेंसलो क्यो.

(स्व. कमल छगनलाल पंड्या भध्रेसरवारा मूंजा जिगरजान धोस्त हुवा नें स्व. मुरब्बी कमलाकरभाअी मूंजा स्नेहीजन, विश्वासू सलाकार, असांजी ज्ञातीजा आग्नेवान नें विद्वान पंडीत हुवा नें स्व. महामहोपाध्याय स्व. दयारामभाअी खटाअू गंगाधर शर्माजा पुतर हुवा.)

(४)

सिन्धीया हाअूस

सिन्धीया हाअूस व्योसें. अुते माडू चें जे अअीं पुराण, गीता अीत्यादी किराची हलायजो लिख्यां 'वां, से बाअी साहेब मंजूर क्यो 'नों !

मूंके थ्यो जे, बाअी साहेब मूंजा केतरा कम क्यो ! चार संप्रदायजे मंदीरमें मूर्ती डेजी रजुआत ब्रह्मचारीजी क्यो, नें मूंके टेको डेजो च्यों नें मूं टेको डिनूं त स्वीकार्यो. ह्वेन-स्यू - आंग नें सीकंदरजी भारत मथे चड़ाअी बाबतजें पुस्तकें बाबत लिख्यो त तेंजी प तपास करायो प अू पुस्तक न मिल्या से वरी बिअी गाल आय. नाराणदास लखमीदास जोशीवारी नाणसरजी नअीं धरमशाला पंचायत के सुप्रत करेजी प कोशीष क्यो प ट्रस्टी न मज्या. किराची विजे-वरे लाय रीटर्न पेसेज डिनो नें पोय जडें हिनीं धार्मीक पुस्तकेंजो लिख्यो त से भी मंजूर क्यो. ब्ये

ई५८ ७ कुण्डकार (१४) डीसेम्बर - २००५

पासे आअूं अग्नीयां जडें अिनीं चार संप्रदाय मिन्धरजे अितीहासजी पुछा क्यो तडें आअूं अुनीके जवाब नांय डिअी सग्योसैं !

हकीकतमें तां मूं हिन बाबत नाणसर २-३ काग़र लिख्या प मर्दजे बचें जवाब ज नांय हलायो ! मंदीरजो अितीहास विशेष पूरातन नांय. ५०-६० वरेंजो हूंधो !

प मूके अेतरी शरम थिअी जे जेसूंधे कीं हकीकत न मिले तेसूंधे बाअी साहेबके न मिलां अीं मनमें ठेराप करे मिले विगर वर्योसैं.

(बाअी साहेब अेतरे श्रीमती सुमती शांतीलाल नरोतम मुरारजी-सिन्धीया स्टीम नेवीगेशन कम्पनीजा अुन वखतजा मेनेजींग डायरेक्टर हुआ नें अिनींजे सॉरे नरोत्तम मुरारजी ही कम्पनी थाप्यो हों. ग्वालीयरजे अुन वखतजे महाराजासें सारो संमंध हूंधे कम्पनीजो नां रख्यो 'सिन्धीया कम्पनी'. भारत सरकार सूमतीजीके 'पद्म विभूषण'सें सन्मानीत कयं होंयं !)

(५)

जन्मभूमि

वरी थोडीवार वीजय (मूंजो साहित्य गुरु नें बालमीत्रनें संमंधमें भात्रअीयो) वटे अुभीनें श्री मनसूखलालभाअी (पंडीत बेचरदासजी दोशी वचे) विजे लाय रवानूं थ्योसें प अुनीजो घर न मिल्यो अेतरे रुलंधे रुलंधे जन्मभूमि कार्यालयमें व्योसें. तंत्री (मनूभाअी महेता नें रवीभाअी महेता नें ब्या भी मिल्या. पाकस्तानी आक्रमण बाबत नें पाकस्तानजी परीस्थीती बाबत चर्चा थिअी. आअूं जान्यूआरी-अेप्रील '६५में पाकस्तान में ९४ डीं होसें) पोय मुरब्बी बापालालभाअी दोशी (सौराष्ट्र ट्रस्टजा मेनेजींग ट्रस्टी) वटे व्योसें. च्यो जे : 'अअीं आक्रमण बाबत काग़र लिख्यां 'वां तेंजी हकीकतजो (जन्मभूमिमें) अुपयोग क्यो हो. कच्छमित्रजा मेनेजर जे. पी. वोरा प अुत हुवा. अिनीं भेरो कच्छमित्र नें अब्दभाअीके काग़र हलाया.

पोय सेन्ट्रल लायब्रेरी ते व्योसें नें केतरेंक पुस्तकेंजी सूचीजी नांध किअी. पोय वरी मनसूखलालभाअीजो मकान गोत्यो नें अूं मकान मिल्यो त पिन्ड न हुवा !

(६)

प्रभुरामभाअी, अरवींदभाअी, लधू, मोहनभाअी

मस्जिद ते अुतरीनें लधू (मूंजो गामाअी) वटे व्योसें. चें जे : 'थ्यो हूं अेतरे खमी र्योसें. मु. प्रभुरामभाअी ('सारस्वतजीवन'जा संस्थापक नें तंत्री)के मिल्योसें. पोय अरवींदभाइ जोषी (बॅरवारा) वटे व्योसें. संघ (कच्छी सारस्वत यूवक संघ)बाबत नें वीजय-कमल-कमलाकर बाबत (जूथ बाबत-नां नं गिडो) फरीयाद क्यो नें पिन्ड संघजी प्रवृत्तिअेंमें रस नथा गिनें अीं च्यो. (आअूं अुन जमानेमें मुम्भअीजे असांजे समाज-ज्ञातीजी प्रवृत्तिअेंमें-खास करेनें यूवक संघजी प्रवृत्तिअेंमें मूंजे अुनीं त्रीं भाअीबंधें भेरो बॉरो रस गिनधो होसें नें मूंजे वीचारेजो नें सूचनेजो अी समर्थन करींधा हुवा. असीं चारॉय ज़ाणां भेरा विअीनें सला-वीचारणां करीयो नें जिन बाबतते संमत थीयो तेंजो अमल करेमें अचींधो हो) (स्व. अरवींदभाअी भी मूंजा धोस्त हुवा. प आअूं मूंजे अुनीं त्रीं धोस्तेसें अिनीजा मतभेद मिटायजो वखत न कढी सग्योसें क पोय मूके अिनींजा मतभेद वाजबी न लगा अेतरे रस न गिडो-अज़ जाध नथो अचे ! ता. ३-१२-०५) अिनींजी भात्रअी अीन्दू हिकड़े लुआणेंसें पेंणअी आय. अूं छोकरो प अुते आयो हो.

मढमवारे मारेमें देवदत बापाजें पुतरेंजी पुछा किअी. घर भंध हो. पोय लधू वटे मानी

ई५८ ७ कुटाकार (१५) डीसेम्बर - २००५

खाधे लाय भात बजारमें व्यासीं. जेंजे घरें (अुन घरघराअू वीसी वार्यू बाअीयूं सारस्वत हुआयूं) सेंजी भेंण (मूंजी पित्राअी भेंण) अिन ज मकानमें मथे रेंती. वरी मढमवारे मारेमें व्योसें त घर भंध हो.

बे डीं व्योसें त देवदतबापाजा निन्दा पुतर मोहनभाअी मिल्या. अुनीके 'रामारण्य माहात्म्य'जी मूंके जरूरत आय अीं च्यो. च्यो, न्यारे रखंधोसें हथूको नांय. अिनींजे घरें धी आवअी आय. ही प्रथम बालक आय नें से भी ठीक नांय.

पोय लधू वटां पअीसा गिनीनें वी.टी. तां पास कढाअी नें वरी ब रूपीया भगवती (मूंजी निन्दी भेंण) वटां गिनीनें दादर नूं मूलूंड जी पास कढाय नें मूलूंड व्योसें. कमलाकरभाअी जी तभीयत ठीक न हुआ. मों डुखेतो. अितां निरभॅराम (निभु माराज्ज थानाअी-मूंजा संमंधी भा) जे घरें व्योसें. पिन्ढ न हुवा. विसीभाभी नें सुशीला (धी) हुआ. कवलाभावारे वीनूजी पत्नी भी हुआ से आअूं नथे ओळख्योसें. माणेकभाभी आया नें कोटे व्या तडें खबर पिअी !

आअूं पोय बचूबाअी (मूंजी स्व. भेंण जयाजा निणांन)जे घरें व्योसें नें अुतां वीजय (मूंजे बाल मित्र नें साहीत्यगुरु)जे घरें व्योसें. वीजय....जी गाल पुछें जे, कुरो हो ? मूं च्यो खोटी आय अेतरो चांतो. ब्यो कुरो चां ? त चें : 'त हैयो !' प मूंके थ्यो जे, पूरी हकीकत करीयां. अेतरे तमाम गाल किअी. शनीवारजी रातजो वाड़ीमें भेरो थेजो टॅरायो.

पोय वाड़ी ते व्योसें. निन्धर किअी. बे डीं सवारो निरभॅरामजे घरें व्योसें. अुतां वरी मोंधीबाअी घावारा किराचीनूं आया अर्अी अुनीं वटे व्योसें.

मूलूंडनूं मुम्भअी व्योसें नें अुतां सांजीजो गोरेगांव व्योसें (२९-७-६५ गुरुवार)

३०-७-६५ शुक्रवारजो सेन्ट्रल लायब्रेरी ते व्योसें त लायब्रेरी ज भंध नें बे डीं प भंध रे वारी हुआ ! भानाडो भन्यो ! पोय कमल वटां थिअीनें लधू वटे व्योसें. रात अुते र्योसें. बिपॉर पोय माहीम पित्राअी भा आत्मारामभा जे घरें व्योसें नें पोय लधू वटे व्योसें

बे डीं ३१-७-६५जो भांडूप व्योसें मासीयाण भेंण साकरीभेंण जे घरें. अिनींजे वर प्रभाशंकरजी तबीयत खराभ आय. टी.बी. आय ! नें साकरीभेंण के भी ताव आयो ते. वरी अिनींजी नों (काकूजी पत्नी) भारी जॉरावर ! बिपॉर पोय मुम्भअी व्योसें नें अुतां रातजो मूलूंड.

कमल घरें न हुवा. बाअी (कमलजी पत्नी) च्यो जे, 'अज्ज तां रातजो मांडो अर्चीधा' अेतरे वीजय वटे व्योसें नें पोय बाँय भा वाड़ी ते व्यासीं. मूं मूंज्यूं तमाम फाइल्स (नाणसर नें लखपत तालूकेजे विका, कच्छजी सीमा वगरे ज्यूं नें राज्य नें देशजें नेताअेंसें थींधल पत्र वॅवार ज्यूं) वांचाअीयूं. राजी थ्यो ! लेखनजे क्षेत्रमें मूंके अी आग्रह करे खेंचे व्यो. नें पोय 'सारथि' सामाहीकमें कच्छजा समाचार लिख्या ते तडें भी अिन मूंजो मार्गदर्शन कें अेतरे आअूं अिनके मूंजो गुरु मजीयांतो. ब्यो तां मूंजे बालपणजो मित्र आय नें शुभेच्छक आय अेतरे मूंजो कर्तव्य हो जे आअूं मूंजी प्रवृत्तिअेंनूं अिनके वाकेफ करीयां. १-८-६५ रविवारजो मौन हो. वीजय भी आयो नें कमल भी. शंभुरामभा भी आया. ब्या भी मिल्या. जवाहर गौरीशंकरभाअी भी हांणें कच्छ छडे हिते रेंता. अीभी आया हुवा. जमनादास रस्तेमें मिल्या 'वा.

अिनीं डींयेंमें-डायखेंमें आअूं जडें प मुम्भअी वेंधो होसें तडें असांजी सारस्वतवाड़ीमें जिजो रोंधो होसें नें नातजें आगोवानेंसें-युवक संघ जें आगोवानेंसे नातजे उत्कर्षजी गाल्यूं, चर्चा-वीचारणा-आयोजन करींघा हुवासी)

:: गोरेगांव : बुधवार : ४-८-६५ : ११-२५ ::

ई५८ ७ कुण्डकार (१५) डीसेम्बर - २००५

જૈંડા જેંજા કરમ

મૂંજે અડણમેં ઉભો હિકડો ગઢો નિમ,
થઘો-મિઠો છાંચો સે ભુલાય ડેતો ગમ.
પન નીલા, તન ભૂખરા સોભે કર નીલમ,
ઉનારેજો આસરો પખી અચેં હરઘમ.
મુન્ઘતેં જિત કુલ ખિલેં વામેં ભરે ફોરમ,
નિમોરીચું નેરીચું ત ભુલી વિગોં આલમ.
હિન જોડીજી જટાકે નિરખી ન્યેચો ચોંગમ,
પન પીરા થિઈ વ્યા ખિરી થ્યા ખતમ.
સીયારે પુઠિયા અચેતી વસંત કંઘી સંગમ,
નિમ ! તું થીંએં છલ વરી નીલો નીલો છમ.
નિન્ઢપણ વેંઘો રેચો નેં રાંઘ થિઈ વિઈ ગુમ,
જુવાણઈ વટાઈ વિઈ તડેં ઓછો થ્યો ઉઘમ.
ઘઢપણ વ્યો ઘર કરે અડણ ઉભો જમ,
હિત જા હિત જ મિલંઘા જૈંડા જેંજા કરમ.

- પ્રજ ગજકંઘ